

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХОДОЗНАВСТВА І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської та японської філології

Курсова робота
з японської філології
на тему:

ФРАЗЕОЛОГІЯ ЯПОНСЬКОЇ МОВИ

Студентки групи Яп07-21
факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання
Освітньої програми:
Японська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.069 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – японська
Христенко Олександр Володимирівни

Науковий керівник:
кандидат педагогічних наук, доцент
Наумова Юлія Станіславівна

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЯПОНСЬКОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ.....	6
1.1 Основні поняття японської фразеології.....	6
1.2 Класифікація фразеологічних одиниць.....	11
РОЗДІЛ 2. ПРОБЛЕМАТИКА ПЕРЕКЛАДУ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ЯПОНСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ.....	16
РОЗДІЛ 3. ВІДБИТТЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ ЯПОНЦІВ У ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ.....	20
3.1 Фразеологічні одиниці, що мають аналоги в українській мові.....	20
3.2 Фразеологічні одиниці, що не мають аналогів в українській мові.....	25
ВИСНОВКИ.....	29
АНОТАЦІЯ「要約」.....	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	33

ВСТУП

Японська мова вважається однією з найкрасивіших мов світу. В цьому сходяться багато мовознавців та викладачів мов. Японська присутня майже у всіх подібних списках. Не дивно що носії цієї мови за весь час її існування придумали багато гарних та влучних висловів. Ці вислови зайняли цілий рівень мови, який ми називаємо фразеологією. Фразеологія являється невід'ємною частиною не тільки японської мови, а й кожної сучасної мови світу.

Вивчення японської фразеології є цікавим та корисним не лише з лінгвістичної сторони, а й з культурної та етнічної. Через призму мови найкраще видно систему цінностей та моралі, світогляд та деякі історично-культурні аспекти, які на сьогоднішній день могли стати неактуальними.

Фразеологізми збагачують наше мовлення, додають емоційного забарвлення і допомагають спілкуватися більш природньо, адже вони є важливою частиною неформального, тобто розмовного стилю. Також розуміння фразеологізмів буде корисним при прочитанні художньої літератури.

Не дивлячись на те, що мови різних мовних сімей сильно відрізняються, фразеологія це те, що їх об'єднує. Прості людські мудрості спадали на думку людям з різних куточків планети. Але при цьому звучати вони будуть по різному через культурний контекст. Те, що властиво українцям, не властиво японцям. І навпаки.

Серед українських дослідників що вивчали японську фразеологію можна виділити О. В Забуранну, В. І. Мігдальську тощо. Також ця тема не обійшла стороною і власне японських лінгвістів таких як Ясумоку Ікеда, Шіраші Дайджі тощо.

Актуальність вивчення фразеології японської мови загальноновизнана в галузі лінгвістики. Японська мова відома своєю унікальною системою часток і багатою колекцією ідіоматичних виразів і сталих фраз. Розуміння та аналіз фразеології японської мови має важливе значення для глибшого розуміння структури та нюансів мови.

Недосліджені питання в цій галузі необхідно виявити та розглянути для подальшого розвитку нашого розуміння японської мови. Практичне застосування цього дослідження може принести користь різним сферам, таким як лінгвістика, викладання мови у різних учбових закладах, що робить його важливою сферою дослідження.

Об'єктом дослідження є фразеологія як окремий та лексичний пласт японської мови.

Предметом дослідження є фразеологічні одиниці, їхня семантика і її особливості, сфери їх використання японцями, актуальність та поширеність.

Метою дослідження є поглиблення розуміння унікальних особливостей японської фразеології, аналіз значення та вживання різних фразеологічних одиниць у різних контекстах, розуміння структури та мовних особливостей японської фразеології.

З цієї мети випливають наступні **завдання**:

- окреслити основу теорії вивчення японської фразеології;
- визначити методи класифікації японських фразеологічних одиниць;
- виявити етнокультурні особливості японських фразеологічних одиниць;
- проаналізувати особливості і проблематику перекладу і адаптації японських фразеологічних одиниць;
- проаналізувати застосування японських фразеологічних одиниць в різних сферах, таких як художня література, ЗМІ та розмовна мова;
- узагальнити виконану роботу та винести з неї висновки.

Матеріалом дослідження виступають фразеологічні словники. З них були взяті фразеологічні одиниці, походження і використання котрих має безпосередній зв'язок з культурою, традиціями, побутом та релігією Японії. Були підібрані часткові та повні аналоги в українській мові, якщо таке видалося можливим. Також були проаналізовані сфери використання фразеологічних одиниць, якими є художня література, ЗМІ та розмовна мова.

Новизна дослідження полягає в наступному:

1. Ми дослідили та вмотивували семантичні та культурні аспекти фразеологічних одиниць японської мови.

2. Був проведений аналіз та зіставлення фразеологічних одиниць.

3. Був проведений аналіз використання фразеологічних одиниць в контексті, а також відбиток в них національної ідентичності японців.

Методи дослідження:

-порівняльний;

-описовий;

-контекстуальний аналіз;

-метод фразеологічної ідентифікації.

Наукова новизна полягає демонстрації проблематики перекладу та адаптації японських фразеологічних одиниць.

Практичним завданням є невеликий внесок у перекладацьку діяльність та можливість використовувати отримані результати дослідження у майбутньому при написанні робіт схожої тематики, подальших дослідженнях та при викладанні курсів в університетах де вивчається японська мова.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЯПОНСЬКОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ

1.1 Основні поняття японської фразеології

Фразеологія – розділ лінгвістики, що відноситься до вивчення використання багатослівних одиниць у мові, їхньої структури, історичного та культурного значення. Багатослівні одиниці визначаються як «лексичні одиниці, що складаються з двох або більше слів, які функціонують як єдине ціле, зі значенням, яке неможливо передбачити зі значень окремих слів» (Sylviane Granger & Fanny Meunier, 2008). До багатослівних одиниць входять фразеологічні одиниці, словосполучення та фразові дієслова (Sylviane Granger & Fanny Meunier, 2008). У цій роботі мова буде йти саме про фразеологічні одиниці.

Як вже було зазначено вище, вивчення фразеології є важливим, оскільки фразеологічні одиниці є часто вживаним пластом мови, становлячи значну її частку, з якою ми стикаємося щодня. Вони використовуються для різноманітних цілей, зокрема для більш ефективного вираження значення, додавання відтінків значення та створення стилістичних ефектів (Sylviane Granger & Fanny Meunier, 2008).

Фразеологізм - це мовна одиниця, що складається з декількох слів, яка має стійкий, незмінний граматичний склад та ідіосинкратичне (нестандартне, не очевидне) значення, що не може бути пояснене за допомогою значень окремих складових слів (В. Ужченко та Д. Ужченко, 2007).

В японській мові на позначення фразеології як розділу лінгвістики використовується термін 成句論 (seikuron). На позначення ж фразеологізму як одиниці фразеології – 成句 (seiku). «Сейку» – це не конкретне поняття, а сукупність багатьох: ідіоми, приказки, прислів'я, приказки, крилаті вислови, афоризми, професійні вислови та термінологічні вислови (Kim, 2014).

1. 慣用句/イディオム (kanyouku/idiomu) – ідіоми; вирази, що втратили свою внутрішню форму і, як правило, не можуть бути дослівно перекладені. Приклад: 生き馬の目を抜く (ikiuma no me o nuku). Буквально – «вийняти око у живого коня», значення – «перехитрити когось» (Kim, 2014; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

2. 諺 (kotowaza) – прислів'я; короткий і стійкий в уживанні народний вислів повчального змісту у вигляді невеликого речення. Приклад: 金持ち喧嘩せず (kanemochi kenkasezu). Буквально – «багата людина не свариться», значення – «мудріший поступиться» (Kim, 2014; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

3. 俚諺 (rigen) – приказка; стійкий вислів, який має лаконічну будову і образну виразність. Приклад: 壁に耳あり (kabe ni mimi ari) – «і стіни вуха мають» (Kim, 2014; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

4. 四字熟語 (yojijukugo) – фразеологічні одиниці, утворені поєднанням чотирьох ієрогліфів. Приклад: 一石二鳥 (isseki nichou) – «убити двох зайців одним пострілом» (Kim, 2014; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

5. 名言/名句 (meigen/meiku) – крилаті вислови/слова; стійкі, відомі носіям мови афористичні висловлювання, літературне або історичне джерело яких може бути встановлене. Приклад: 生きていくべきか死ぬべきか、それが問題だ。 (ikite ikubeki ka, shinubeki ka, sore ga mondai da.) – «Бути чи не бути, ось у чому питання (У. Шекспір)» (Kim, 2014; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

6. 金言/アホリズム (kingen/aforizumu) – афоризм; стислий вислів, що узагальнено виражає певну лаконічно сформульовану думку. Приклад: 習いせいとなる (narai sei to naru) – «звичка – друга натура» (Kim, 2014; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

7. 職業の病原 (shokugyou no byougen) – професійні вислови; стійкі словосполучення, що внаслідок переосмислення вийшли за межі професійних груп і набули образного значення. Приклад: アドバルーンを上げる (adobaruun wo ageru). Буквально – «запустити повітряну кульку з рекламою», значення – «повідомити частину інформації, щоб дізнатися реакцію співрозмовника» (Kim, 2014; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

8. 専門用語 (senmonyougou) – термінологічні вислови; вислови термінологічного характеру, які стають фразеологізчними одиницями, коли виходять за межі своєї системи термінології і набувають переносного значення. Приклад: アクセントを置く (akusento wo oku) – поставити голос (Kim, 2014; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

Активний розвиток японської фразеології можна починати простежувати з чотирнадцятого сторіччя, у період Муромачі, коли японська мова стала окремою сутністю, відмінною від китайської. У цей період також розвивається форма поезії хайку, яка справила значний вплив на фразеологію. Одною з фразеологічних одиниць, створених у цей період є 一期一会 (ichigo ichie) – «одне життя-одна зустріч». Вона несе в собі посил цінувати кожен мить, коли ти когось зустрічаєш. У період Мейджі Японія зазнала значної модернізації, і японська мова була стандартизована та формалізована. На цей період також припав розвиток сучасної японської літератури та поява нових фразеологічних одиниць, натхнених політичними і соціальними змінами та все більшим влиттям англійської мови в японську (Kato & Sanderson, 1997; Frellesvig, 2010; Galef, Hashimoto & Seidensticker, 2012).

І сьогодні японська фразеологія продовжує розвиватися, оскільки на мову впливають світові тенденції та технології. Постійно створюються нові фрази та ідіоми, а мова продовжує адаптуватися до нових соціальних і культурних контекстів.

Фразеологічні одиниці є відбиттям свого часу, тому серед них часто можна зустріти такі, які мають зв'язок з місцевими реаліями, традиціями, історією та релігією. Їх складовими бувають речі, які можна зустріти лише в Японії, такі як їжа, одяг, предмети побуту, а також історичні особистості та події.

Наприклад, у виразі 地獄で仏に会ったよう (jigoku de hotoke ni atta you) згадується Будда (仏 (hotoke) – Будда японською) – верховна істота буддизму – релігії, що поширена серед японців і яка має великий вплив на їхнє повсякденне життя. Цей вираз перекладається як «зустріти Будду пеклі», тобто він про людину, яка прийде рятувати вас з будь-якої, навіть самої безвихідної ситуації, неначе Будда, що спустився в саме пекло.

У виразі 知らぬが仏 (shiranu ga hotoke) також фігурує Будда. Цей вираз можна перекласти як «незнання – це Будда», що майже співзвучно з «невігластво – це блаженство». Тобто, якщо не знати й не думати про щось тривожне, ви станете більш розслабленими (Galef, Hashimoto & Seidensticker, 2012).

Говорячи про фразеологічні одиниці про речі які існують лише в Японії, можна сказати про 暖簾に腕押し (noren (японські розсувні двері с рисового паперу) ni udeyoshi) – «розсувати норен руками». Це означає робити щось безглузде, щось, що не має сенсу. Існує аналогічний український вираз – «товкти воду у ступі» (Galef, Hashimoto & Seidensticker, 2012).

Кіцуне – це не лише «лисиця» японською, а й міфічна істота с японського фольклору. Вони вміють перетворюватися на дівчат, збавляючи парубків і внаслідок вбиваючи їх (Foster & Kijin, 2015). В японському фольклорі як і в українському, лисиці – це афористичний символ хитрості, саме тому існує вираз 狐につままれる (kitsune ni tsumamareru). Він перекладається як «бути обдуреним лисицею». Найближчими за значенням аналогами будуть «водити за ніс» та «грати в піжмурки», хоча й вони не будуть повними, тому, що в них не «обдурюються», а «обдурюють» (Galef, Hashimoto & Seidensticker, 2012).

Японський традиційний одяг досить сильно відрізняється від українського. Найвідомішим японським предметом одягу є кімоно, яке буквально перекладається як «річ, яку можна вдягати». Кімоно – це традиційний верхній одяг із широкими рукавами та поясом, який спочатку носили як офіційний одяг у Японії, а тепер також використовується як повсякденний одяг у сім'ях традиціоналістів (Dalby, 2001). Є пов'язаний з кімоно вираз 赤着物を着せられる (akakimono wo kiserareru) – «змушувати носити червоне кімоно», тобто «потрапити за ґрати». На перший погляд зв'язку між кімоно та ґратами немає, однак ключовим тут є слово «червоний». У Японії червоний колір асоціюється з чимось поганим або незвичним (Galef, Hashimoto & Seidensticker, 2012).

Японія патріархальна країна, тому японські жінки мають прав менше ніж у чоловіків. У минулому (дехто навіть стверджує, що це досі правда) заміжня жінка ставала частиною сім'ї свого чоловіка в підпорядкованому статусі, головним чином тому, що жінку вважали сторонньою. З цього приводу існує вираз 秋茄子は嫁に食わずな (aki nasubi wa yome ni kuwasuna), перекладом якого буде «не дозволяйте невістці їсти осінні баклажани». Воно наче підкреслює особливе негативне відношення до невістки, коли їй з нею не хочуть ділитися чимось смачним. Значення цього виразу це «не дозволяйте комусь собою скористатися» (Galef, Hashimoto & Seidensticker, 2012).

Наведені вище приклади дають яскраве уявлення про унікальний японський колорит, історичний та культурний код, семантику, багатство лексики, особливо фразеології. Досліджуючи японську мову через призму її фразеології, потрібно мати на увазі лексичний склад її одиниць, особливості, що роблять фразеологізми окремими мовними одиницями та семантику, що має відношення до культури та традицій.

1.2 Класифікація фразеологічних одиниць

Як зауважує О. О. Селіванова, класифікація фразеологізмів є темою, вартою обговорення. Головною проблемою у цьому є те, що у науковому товаристві все ще має місце полеміка щодо того які вирази можна назвати фразеологічними одиницями, а які ні. Деякі лінгвісти вважають, що професійні і термінологічні вислови, приказки та прислів'я не можуть вважатися фразеологічними одиницями, деякі мають протилежну думку (Селіванова, 2006).

Існує багато різних класифікацій, кожна з яких має власні критерії. Найпоширенішою є класифікація В.В. Виноградова, суть якої полягає у розділенні фразеологічних одиниць на підставі їх семантичної злитості. Тож відповідно до вказаного критерію виділяють такі типи фразеологічних одиниць: фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності, фразеологічні сполучення та фразеологічні вислови (Селіванова, 2006).

1. Фразеологічні зрощення – це сталі сполуки, зміст яких не можна зрозуміти зі значень окремих компонентів, що входять до складу фразеологічної одиниці. Приклад: お茶を濁す (ocha wo nigosu). Буквально – «каламутити чай», значення – «викрутитися» (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

2. Фразеологічні єдності – це стійкі сполуки, зміст яких певною мірою зумовлений значенням слів-компонентів. Приклад: 雀の涙 (suzume no namida). Буквально – «з горобину сльозу», значення – «як кіт наплакав» (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

3. Фразеологічні сполучення – це стійкі вислови, у складі яких є і слова з фразеологічно зв'язаним значенням, і з вільним. Приклад: 頭を絞る (atama wo niboru) – «ламати голову» (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

4. Фразеологічні вислови – це стійкі звороти мови, які є семантично неподільними й у процесі мовлення відтворюються як сталі мовні одиниці, однак складаються зі слів із вільним значенням. Приклад: 青くなる (aoku naru). Буквально – «посиніти», значення – «побіліти» (зі страху) (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

Фразеологічні вислови в свою чергу поділяються на вислови комунікативного типу та вислови номінативного типу (Селіванова, 2006).

1. Вислови комунікативного типу - прислів'я, приказки, крилаті вислови тощо. Приклад: 最後に笑う者がもっとよく笑う (saigo ni waraumono ga yoku motto warau) – «найкраще сміється той, хто сміється останнім» (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

2. Вислови номінативного типу – мовні кліше. Приклад: 赤くなる (akaku naru) – «почервоніти» (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

Наступною буде класифікація фразеологічних одиниць за їхньою формальною структурою. За цією класифікацією фразеологічні одиниці поділяють на три типи: фразеологізми-речення, фразеологізми-словосполучення та фразеологізми-зчеплення (йоджіджукуго) (Селіванова, 2006). Оскільки йоджіджукуго вже розглядалися раніше, зараз увага буде приділена першим двом типам.

1. Фразеологізми-речення: 夫婦喧嘩は犬も食わぬ (fuufu kenka wa inu mo kuwanu) – «у чужі сімейні чвари краще свого носа не пхати» (de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

2. Фразеологізми-словосполучення: 野に下る (ya ni kudaru) – «піти в опозицію» (de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

Також фразеологічні одиниці можна класифікувати за їхнім походженням. Більшість фразеологічних одиниць створена власне самим народом, але джерелами можуть бути й інші мови, релігія, філософія і т.д. Розрізняють такі типи походження фразеологічних одиниць: сталі вислови з народної мови, професіоналізми, що набули переносного значення, переклади з інших мов або запозичення без перекладу, вислови з античної літератури, вислови з релігійно-філософської доктрини, вислови відомих людей, тобто афоризми і цитати (Селіванова, 2006).

1. Сталі вислови з народної мови: 右の耳から左の耳 (migi no mimi kara hidari no mimi). Буквально – «з правого вуха у ліве», значення – «в одне вухо влетіло, а з другого вилетіло» (de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

2. Професіоналізми, що набули переносного значення: メートルを上げる (meetoru wo ageru). Буквально – «підняти метр», значення – «випити» (de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

3. Переклади з інших мов або запозичення без перекладу: ゴトト・エノレゴ・スム (лат. cogito ergo sumu) – «я мислю, отже існую» (de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

4. Вислови з античної літератури: ダモクレスの剣 (damokurusu no ken) – дамоклів меч (de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

5. Вислови з релігійно-філософської доктрини: 目には目を歯には歯を (me ni wa me wo ha ni wa ha o) – «око за око, зуб за зуб» (de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006) .

6. Вислови відомих людей: 目的のためには、手段を選ばず (mokuteki no tame ni wa, shudan wo erabazu) – «Мета виправдовує засоби (І. Лойола)» (Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

Фразеологічні одиниці можуть бути поділені за критерієм універсальних базових кодів культури (також цю класифікацію можна назвати класифікацією за компонентами), які можна прослідкувати в усіх мовах світу і які є віддзеркаленням загальнолюдської мудрості. Виділяються наступні види: соматичний або тілесний, просторовий, часовий, предметний, біоморфний та духовний (Селіванова, 2006).

1. Соматичний або тілесний код базується на символічних функціях різних частин тіла (Селіванова, 2006):

-емоція радості;

Приклад: 胸がいっぱい (mune ga ippai). Буквально – «повні груди», значення – «переповнене серце» (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

-суму;

Приклад: 胸が痛む (mune ga itamu). Буквально – «болять груди», значення – «болить серце» (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

-страху;

Приклад: 頭から水をかけられたよ (atama kara mizu wo kakerareta yo). Буквально – «ніби з головою облили холодною водою», значення – «як морозом по шкірі» (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

-здивування;

Приклад: 目を皿にする (me wo sara ni suru) – «очі стали круглими немов блюдця» (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

-гнів;

Приклад: 腹が立つ (hara ha tatsu). Буквально – «живіт стає», значення – «сердитись» (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

-полегшення.

Приклад: 肩の荷を下ろす (kata no ni wo orosu) – «зняти тягар з плечей» (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

2. Просторовий код пов'язаний із членуванням людиною простору навколо неї. Елементи цього коду можуть позначати різні аспекти людини. Приклад: 上に立つ (ue ni tatsu) – «піти вгору» (кар'єра пішла вгору) (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

3. Часовий код зумовлює можливість концептуалізації дійсності відносно часової осі. Приклад: 明日は明日の風が吹く (ashita ha ashita no kaze ga fuku). Буквально – «завтра буде дути завтрашній вітер», значення – «ранок вечора мудріший» (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

4. Предметний код пов'язаний з предметами, що оточують людину і заповнюють її життєвий простір. Приклад: 針のむしろに座る (hari no mushiro ni suwaru). Буквально – «сидіти на циновці, зробленій з голок», значення – «бути не у своїй тарілці» (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

5. Біоморфний код пов'язаний із живими істотами, які оточують людину, а також світом. Приклад: 牛の歩み (ushi no ayumi). Буквально – «коров'ячим кроком», значення – «черепашачим кроком» (Селіванова, 2006; de Lange & Miyagi-Lusthaus, 2006).

Класифікувати фразеологічні одиниці можна різними способами, кожний з яких відповідає конкретному критерію. Тож вид класифікації потрібно обирати, маючи на увазі контекст і сферу використання.

РОЗДІЛ 2.

ПРОБЛЕМАТИКА ПЕРЕКЛАДУ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ЯПОНСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ

Мовна та позамовна вмотивованість являються одними з найважливіх характеристик лексичного складу будь-якої мови світу. Позамовна вмотивованість – це зв'язок між значенням лексичної одиниці і її графічним відображенням. Простими словами, це схожість форми знаку з його значенням (Clahsen, Spencer, Radford, Atkinson & Britain, 2018). Велика кількість канджі (ієрогліфів) створювалася саме на асоціації з речами, що оточували людей: 田 (ta) – поле, 門 (mon) – ворота, 火 (hi) – вогонь, 車 (kuruma) – машина, 木 (ki) – дерево, 森 (mori) – ліс (*Kanji dictionary*, 2019).

Також існує звукова вмотивованість, якою є оноματοпоетичні слова (Clahsen, Spencer, Radford, Atkinson & Britain, 2018). Більша частина таких слів має повторювану основу: こんこん (konkon) – звуки, що видає лисиця, くすくす (kusukusu) – тихий смішок, який неможливо стримати, たたたた (tatatata) – біг на повній швидкості, べとべと (betobeto) – липкість від поту або крові, うろうろ (urouro) – безцільне блукання, わくわく (wakuwaku) – схвильованість від передчуття, радості або задоволення (Fukuda, 2012).

Мовна вмотивованість – це співвіднесеність значень складових лексем зі значенням складеної лексеми (Clahsen, Spencer, Radford, Atkinson & Britain, 2018). Наприклад, 花火 (hanabi) складається з канджі 花 (hana) – квітка та 火 (hi) – вогонь. Якщо поєднати їхні значення, то виходить «вогняна квітка», тобто «феєрверк». Але мовна вмотивованість не завжди працює коректно. Взяти хоча б слово 少年 (shounen). Його складники означають «маленький» та «рік». Логічно припустити, що воно буде означати «короткий рік» але насправді воно означає «хлопчик».

З фразеологічними одиницями мовна вмотивованість працює так само. Вираз 口は災いの元 (kuchi ha wazawai no moto) буквально означає «рот – джерело бід». Знаючи значення кожного складника, можна вивести значення усієї фразеологічної одиниці (Crump Buchanan, 1973).

Не всі фразеологічні одиниці можна вмотивувати. Таких існує декілька типів: фразеологічні зрощення та фразеологічні єдності. Значення фразеологічних зрощень неможливо вивести зі значень окремих компонентів і вони в свою чергу поділяються на дві підгрупи (Clahsen, Spencer, Radford, Atkinson & Britain, 2018).

Перша підгрупа найбільша і до неї належать фразеологічні одиниці у яких кожний компонент має самостійне вживання і лексичне значення: 蛙の子は蛙 (kaeru no ko wa kaeru) – «дитина жаби це жаба». Значенням цього виразу є «яблуко від яблуні

недалеко падає» (Clahsen, Spencer, Radford, Atkinson & Britain, 2018; Crump Buchanan, 1973).

У другу підгрупу входять фразеологічні одиниці які у своєму складі мають архаїзми, що не мають самостійного лексичного значення в сучасній мові і окремо не використовуються: 水魚の交わり (suigyō no majiwari) – «відносини води і риби», тобто «нерозлий вода» (Clahsen, Spencer, Radford, Atkinson & Britain, 2018; Crump Buchanan, 1973).

Фразеологічні єдності так само як і зрощення, характеризуються цілісним значенням, але воно лише частково вмотивується буквальними значеннями складників: 噛む馬はしまいまで噛む (kamuuma ha shimai made kamu) – «кінь, що кусається, буде кусатися до кінця», «горбатого могила виправить» (Clahsen, Spencer, Radford, Atkinson & Britain, 2018; Crump Buchanan, 1973).

В сучасній японській мові фразеологічні одиниці часто використовуються у цілому розмаїтті сфер: ЗМІ, художня література, розмовна мова. Японські фразеологічні одиниці являються доволі важкими для перекладу, оскільки мають унікальну національно-культурну специфіку.

Обирати спосіб перекладу потрібно спираючись на тип міжмовної еквівалентності. Повна мовна еквівалентність – це ступінь взаємної замінюваності двох мовних одиниць, коли вони мають абсолютно ідентичне значення в усіх контекстах і можуть бути використані взаємозамінно без будь-яких змін в значенні. Дві мовні одиниці є повними еквівалентами, якщо вони мають однакові значення, не дивлячись на різну форму або стиль.

Повна мовна еквівалентність є досить рідкісним явищем в мові, оскільки кожна мовна одиниця має свій власний контекст і може мати певні нюанси значення, які неможливо точно передати на іншу мову без утворення додаткових виразів або зміни синтаксичної структури. Також повна мовна еквівалентність може бути обмеженою до конкретних сфер вживання мови або культурних контекстів (Clahsen, Spencer, Radford, Atkinson & Britain, 2018).

Цей тип мовної еквівалентності не є характерним для української та японської мов і саме з цієї причини існує не так багато японських фразеологічних одиниць які мають еквіваленти в українській. Тому передаються фразеологічні одиниці з однієї мови на іншу способом підстановки еквівалентів. Часткові еквіваленти для української та японської мов найбільш помітні у фразеологічних одиницях, що мають різний лексичний склад або національно-культурні особливості у значеннях.

В японській мові існують три групи безеквівалентної лексики: реалії, що мають лексичні еквіваленти в українській мові і передають еквівалентні поняття про відповідні речі, реалії, що мають лексичні еквіваленти в українській мові, але передають трохи інші поняття про відповідні речі та реалії, що не мають стійких лексичних еквівалентів, що позначали б еквівалентні поняття про відповідні речі (Crump Buchanan, 1973).

Реалії першого та другого типів можна умовно розділити на наступні категорії:

-культурні, освітні та релігійні реалії: 俳句 (haiku) – трирядковий неримований вірш, 能 (no) – традиційний японський театр, 空手 (karate) – бойове мистецтво, 三味線 (shamisen) – традиційний струнний музикальний інструмент, 演歌 (enka) – жанр пісні, що став популярним у період Шьова.

-етнографічні реалії: 袴 (hakama) – традиційні шаровароподібні штани, 焼肉 (yakiniku) – загальне поняття для смажених на грилі страв, お風呂 (ofuro) – традиційна ванна, しりとり (shiritori) – словесна гра, 花見 (hanami) – фестиваль споглядання цвітіння сакури.

- суспільно-політичні реалії: 国会 (kokkai) – парламент, 天王 (tenou) – імператор, 保安庁 (hoanchou) – управління національної оборони.

-географічні реалії: 杉 (sugi) – криптомерія, 梅雨 (baiu) – сезон дощів, 牛蒡 (gobou) – лапушник великий.

Переглянувши вищенаведені приклади, можна зробити висновок, що більша частина слів передається українсько мовою за допомогою транскрипції, навіть в тих випадках, коли є стійкі еквіваленти.

Прийнято вважати, що словниковий склад японської мови різноманітніший. Щоб зрозуміти приблизно дев'яносто відсотків японської газети потрібно знати у три рази більше слів ніж для розуміння англомовної. Наприклад, для читання і розуміння дев'яносто п'яти. Причиною цьому є аглютинативність японської мови. Вона сприяє іншому принципу утворення слів і тому їх кількість набагато більша.

РОЗДІЛ 3.

ВІДБИТТЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ ЯПОНЦІВ У ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ

3.1 Фразеологічні одиниці, що мають аналоги в українській мові

Практична частина цієї роботи полягає в аналізі японських фразеологічних одиниць, через призму яких можна побачити повсякденне життя народу Японії.

Матеріалом для даного дослідження є «Daniel Crump Buchanan (1973). *Japanese proverbs and sayings*. University of Oklahoma: University of Oklahoma Press.». Цей словник містить велику кількість фразеологічних одиниць на будь-яку тему. У посібнику представлено близько 2500 фразеологічних одиниць японської мови.

Оскільки ця робота заснована на японських фразеологічних одиницях, то перекладатися вони будуть якомога ближче до оригінального, тобто японського значення. В перекладах ми будемо намагатися використати мову наскільки природно, наскільки це можливо.

Спершу розглянемо фразеологічні одиниці, що мають часткові аналоги та еквіваленти в українській мові.

水と油 (mizu to abura) – «вода та олія». Значення – «як кішка с собакою».

Цей вираз використовується для опису двох речей або людей, які настільки різні або несумісні, що вони не можуть мирно співіснувати або ефективно працювати разом, подібно до того, як вода та олія не можуть змішуватися.

Він часто використовується для опису стосунків між людьми, які мають дуже різні особистості, переконання чи спосіб життя, і які в результаті конфліктують один з одним. Його також можна використовувати для опису ситуацій, коли дві речі або ідеї настільки різні, що їх неможливо поєднати чи узгодити.

「我々は水と油だった」と発言。

“Ми були як кішка с собакою”, - сказав він.

十人十色 (juunin toiro) – «десять людей, десять кольорів». Значення – «на колір і смак товариш не всяк».

Цей вираз використовується для вираження ідеї про те, що кожен унікальний і має свої індивідуальні переваги, смаки та думки. Навіть якщо група з десяти людей потрапить у однакову ситуацію, кожна людина буде сприймати та реагувати на це по-різному, залежно від свого особистого досвіду, походження та особистості. Він

відзначає різноманітність людської природи та заохочує людей поважати та цінувати відмінності один одного.

Ця фразеологічна одиниця часто використовується для вираження ідеї індивідуалізму, і вона зазвичай використовується в японській культурі для просування ідеї сприйняття різноманітності та заохочення інших до вільного самовираження.

望みや夢何を成し遂げたいかは十人十色です。今後の道筋も人それぞれですそしてどれもが物語なのです。

Надії та мрії про те, чого ти хочеш досягти, для кожного різні. У кожного свій шлях вперед, і кожен з них – це історія.

猿も木から落ちる (sara mo ki kara ochiru) – «навіть мавпа падає з дерева». Значення – «кінь на чотирьох ногах, та й то спотикається».

Цей вираз використовується для вираження думки про те, що навіть експерти або висококваліфіковані особи можуть робити помилки або зазнавати невдач. Ніхто не ідеальний, і навіть ті, хто має високу кваліфікацію або досвід у певній сфері, іноді можуть робити помилки або стикатися з труднощами. Це заохочує до смирення та підкреслює важливість навчання на помилках.

Ця фразеологічна одиниця часто використовується в японській культурі, щоб нагадати людям не бути надто суворими до себе чи інших, коли вони роблять помилки, і підходити до життя з почуттям смирення та бажання вчитися на власному досвіді.

猿も木から落ちる。しかし、ときに医師、看護師、その他の医療提供者はミスを犯す、その効果は壊滅的なことができます。

Кінь на чотирьох ногах, та й то спотикається. Але коли лікарі, медсестри та інші медичні працівники роблять помилки, наслідки можуть бути руйнівними.

悪因悪果 (akuin akka) – «зла причина, злий наслідок». Значення – «що посієш — те й пожнеш».

Цей вираз використовується для вираження думки про те, що негативні дії чи поведінка призведуть до негативних наслідків. Вони можуть мати прямий вплив на результат ситуації, і що якщо людина робить щось погане, вона неминуче відчує негативні наслідки в результаті. Його часто використовують як застережливу фразу, щоб перешкодити людям робити що погане та заохотити їх взяти на себе відповідальність за свої дії та наслідки, які випливають з цього.

Ця фразеологічна одиниця часто використовується в японській культурі для просування ідеї особистої відповідальності та відповідальності за свої дії. Це спонукає людей враховувати потенційні наслідки своєї поведінки, перш ніж діяти, і прагнути робити позитивний вибір, який призведе до позитивних результатів.

自分が悪いことをすれば、悪い結果が出る。悪因悪果ということを肝に銘じてほしい。

Якщо ви робите погані речі, ви отримаєте погані результати. Я хочу, щоб ви пам'ятали, що те, що ви посієте, те ви й пожнете.

雨が降ろうと、槍が降ろうと (ame ga furou to, yari ga furou to) – «навіть якщо піде дощ, або якщо попадають списи». Значення – «пройти крізь вогонь, воду та мідні труби».

Цей вираз передає ідею рішучості щось зробити, незважаючи на обставини чи перешкоди, які можуть виникнути. Він поєднує два контрастні образи: дощ (природне явище, яке можна розглядати як перешкоду) і списи, що падають з неба (дуже мало ймовірна та перебільшена подія). Разом вони вказують на те, що незалежно від того, наскільки складною чи мало ймовірною може здаватись ситуація, кожен зобов'язаний виконувати свої плани.

Цей вираз часто використовується для вираження рішучості чи рішучості перед обличчям труднощів або для вказівки на готовність вистояти у складних ситуаціях.

幸子: 天気予報によると明日は大雨が降るらしいけど、試合はやるの？

日向: 雨が降ろうと、槍が降ろうと、試合はやるよ。

Сачіко: Хоча згідно з прогнозом погоди, завтра буде сильний дощ, ми все одно буде грати в гру?

Хіната: Ми пройшли вогонь і воду, сильний дощ нам не страшний, ми все одно гратимемо.

二兎を追う者は一兎をも得ず (nito wo oumono wa itto wo mo ezu) – «за двома зайцями поженешся, жодного не спіймаєш».

Це застережливий вираз, що застерігає від спроб робити занадто багато речей одночасно або переслідувати занадто багато цілей одночасно, оскільки це часто призводить до невдачі в усіх із них. Ідея полягає в тому, що, намагаючись займатися кількома справами одночасно, ви не зможете повністю зосередитися на одній справі, і, як наслідок, ви не зможете досягти успіху в жодній із них. Це нагадування про необхідність розставляти пріоритети та зосереджуватися на одній справі за раз, щоб підвищити ймовірність успіху.

桜: フルタイムの仕事をしなから、家族の世話もしながら、3つの異なる言語を同時に学ぼうとしています。でも、どれもあまり進歩していない気がします。

士郎: 二兎を追う者は一兎をも得ずということわざがありますね。1つの言語に集中することと、少し負担を減らして自分自身に時間とエネルギーを与えることが、目標に向かって良い方法かもしれません。

Сакура: Я намагаюся вивчати три різні мови одночасно, водночас працюю повний робочий день і піккуюся про сім'ю. Мені здається, що я не досягаю особливого прогресу в жодній із них.

Шіро: «Ну, ви знаєте, що кажуть: «за двома зайцями поженешся, жодного не спіймаєш». Можливо, краще зосередитися на одній мові за раз і, можливо, трохи зменшити робоче навантаження, щоб дати собі більше часу і енергію, щоб присвятити своїм цілям.

Підсумовуючи, з вищенаведених прикладів можна побачити, що велика кількість японських фразеологічних одиниць має аналоги або часткові еквіваленти в українській. В більшості випадків, це такі вирази, що поширені по всьому світу, прості але розумні думки. В той же час саме в таких фразеологічних одиницях гарно видно відмінності між мовами та культурами.

3.2 Фразеологічні одиниці, що не мають аналогів в українській мові

В цьому підрозділі ми розглянемо фразеологічні одиниці, що не мають аналогів чи еквівалентів в українській мові.

明日のことを言うと天井のネズミが笑う (ashita no koto wo iu to tenjou no nezumi ga warau) – «коли я говорю про завтрашній день, миші під стелею сміються».

Цей вираз виражає думку про те, що неможливо передбачити майбутнє і що робити прогнози щодо майбутніх подій часто марно. Людській природі властиво хотіти знати, що станеться в майбутньому, але це зрештою неможливо.

Цей вираз часто використовується в японській культурі, щоб застерегти від прогнозів або припущень щодо майбутнього, а також заохотити людей зосередитися на теперішньому моменті та діяти на основі того, що вони знають зараз, а не того, що, на їхню думку, може статися в майбутньому. Він наголошує на тому, що важливо жити сьогоднішнім і бути готовим до будь-якої ситуації, а не намагатися передбачити та контролювати майбутнє.

「来年はこの傾向が続くだろう」と予測する人がいるが、明日のことを言うと天井のネズミが笑うかもしれない。

Деякі люди прогнозують, що ця тенденція збережеться і наступного року, але хто знає, що на нас чекає в майбутньому?

案ずるより産むが易し (anzuru yori umu ga yasashi) – «народити легше ніж хвилюватися про це».

Цей вираз використовується, щоб заохотити до дії та підказати, що краще вжити заходів для вирішення проблеми, ніж просто турбуватися про неї. Пологи можуть бути важкими, хвилювання про них ще більше викликає стрес і загальний стан стає ще більш важким.

У сучасному вживанні цей вираз часто використовується в більш загальному сенсі, щоб заохотити людей діяти, а не надмірно турбуватися про проблеми чи виклики. Це свідчить про те, що вжити заходів для вирішення проблеми часто легше та ефективніше, ніж просто хвилюватися про неї, і що надмірне хвилювання може завадити людям досягти прогресу або знайти рішення. Загалом вона заохочує людей бути активними та вживати заходів для вирішення проблем, а не просто турбуватися про них.

「明日のスピーチについて心配しているんですが...」と私が言うと、先輩は「案ずるより産むが易しですよ。準備をしっかりやっておけば、大丈夫ですよ」と励ましてくれた。

«Я хвилююся через завтрашню промову...» — сказала я, а мій старший підбадьорив мене, сказавши: «Хвилювання зробить тільки гірше. Якщо ти добре підготуєшся, у тебе все буде добре».

井の中の蛙大海を知らず (i no naka no kaeru taikai wo shirazu) – «жаба з колодязю не знає океану».

Цей вираз про людину, яка є обмеженою, недосвідченою або не має знання про світ за межами свого безпосереднього оточення. Зображення жаби, що живе в колодязі, передбачає обмежену перспективу, оскільки жаба може бачити лише невелику частину неба через отвір колодязя. Подібним чином людина, яка перебуває «в колодязі», не може бачити ширший світ і може не усвідомлювати багатьох різних точок зору, досвіду та знань, які існують поза її безпосереднім оточенням.

Цей вираз часто використовується, щоб застерегти від обмеженості та заохотити людей розширити свої перспективи, шукати новий досвід і пізнавати світ за межами свого оточення. Його також можна використовувати для критики тих, хто надто впевнений у власному обмеженому досвіді чи знаннях, і для припущення, що їм потрібно розширити свій кругозір, щоб отримати точніше розуміння світу.

山田: 他の文化を学ぶために留学する必要はないと思うんだ。本を読んだりドキュメンタリーを見たりすればいい。

田中: まあ、『井の中の蛙大海を知らず』と云いますよね。他の文化を直接経験しないと、本当に理解できないんですよ。

Ямада: Я не думаю, що мені потрібно вчитися за кордоном, щоб дізнатися про інші культури. Я можу просто читати книги та дивитися документальні фільми.

Танака: Ну, знаєш, якщо ти такий обмежений, то це значить що й інші такі ж. Ви не зрозумієте інші культури, поки не відчуєте їх на власні очі.

相変わらず^あ (ai kawarazu) – «так само, як і завжди».

Цей вираз може використовуватися як у позитивному, так і в негативному контексті, і часто використовується для вираження відчуття фамільярності чи послідовності. Наприклад, 相変わらず元気そうですね означає «Ви все ще виглядаєте здоровим, як і завжди», в той час як 相変わらず遅刻するんですね – «Ви все ще спізнюєтеся, як і завжди». Речі залишаються незмінними, незалежно від того, що ще може відбуватися або змінюватися навколо них.

鯛も一人はうまからず^{たいもひとりうまからず} (tai mo hitori wa umakarazu) – «сам по собі морський лящ не годиться».

Цей вираз говорить про те, що найкраще насолоджуватися речами, коли ними ділитися з іншими, і що досвід стає приємнішим, коли їм ділитися з іншими. Він часто використовується для вираження важливості спілкування та ідеї про те, що щастям найкраще ділитися з іншими. Його також можна використовувати, щоб нагадати людям, що навіть найкращі речі в житті можуть бути менш приємними, коли вони проживати наодинці. У ширшому розумінні цю фразу можна розглядати як коментар до важливості соціальних зв'язків і людських стосунків.

木村: あの新しいレストラン、一人で行くのはちょっと寂しいかもしれない。

松本: そうだね。鯛も一人はうまからず、今度一緒に行こうよ!

キムラ: В цей ресторан може бути занадто самотньо йти наодинці.

Мацумото: Це правда. Їжа не розділена з другом сама по собі не смакує, наступного разу підемо разом!

Таким чином, перекладати фразеологічні одиниці, що не мають еквівалентів в іншій мові доволі важко. Доводиться використовувати описовий, дослівний та інші способи перекладу. Але через це втрачається художній аспект висловлювання.

Підсумовуючи вищенаведені приклади, фразеологічні одиниці можна використовувати ситуаціях будь-якого характеру, у різних стилях та типах мовлення, між різними людьми. Неможливо жодного разу не зустріти фразеологізми, тому їх вивчення необхідно для вільного розуміння та володіння будь-якою мовою, включаючи японську.

ВИСНОВКИ

При вивченні будь-якої мови необхідно мати достатній рівень розуміння та володіння фразеологічними одиницями, оскільки вони являється її невід'ємною частиною. Фразеологічні одиниці – це прості та лаконічні ідеї, що втілюють собою метафоричні образи, викликаючи у носіїв мови асоціацію конкретного виразу з конкретною дією або об'єктом. Вони є найкрасивішим засобом літературної та розмовної мови і роблять її більш багатого, цікавою та влучною.

У рамках однієї роботи дослідити та проаналізувати весь фразеологічний склад японської мови не є можливим, адже він вміщає кілька тисяч одиниць. Тим не менш, навіть та невелика кількість прикладів, що були розглянуті дає можливість уявити наскільки виразна та різноманітна за своєю семантикою японська мова.

Багатство фразеологічного складу японської мови зумовлене багатьма різними факторами. Також, слід мати за увагу, що в японській мові має місце багато фразеологічних одиниць, позичених з культур та історій інших країн світу.

Японська фразеологія так само як і фразеології усіх інших мов світу, здебільшого європейських, класифікується згідно одних і тих самих критеріїв. Однак, через специфічність японської мови, загальноприйняті традиційні класифікації мають бути трохи змінені, коли їх застосовують до японської фразеології.

В ході даного дослідження ми виконали завдання, що мають відношення до мети роботи. Проаналізувавши праці науковців у сфері лінгвістики та зокрема фразеології, ми зробили деякі висновки.

Ось їхній перелік:

1. У сфері вивчення фразеології все ще є невирішені питання. Науковці не мають спільної думки щодо того, що можна вважати фразеологічними одиницями, а що ні. Обумовлено це тим, що мова, як і її фразеологічний склад, постійно змінюються. Суспільство, його культура, етичні та моральні погляди розвиваються. Слідом за мовою змінюється і наука. Тим не менш, не зважаючи на тільки що вказану

проблему, ми визначили основні поняття фразеології японської мови для подальшого дослідження, спираючись на опрацьовані роботи науковців цієї галузі.

2. Ми дослідили типи класифікації фразеологічних одиниць і переклали їх на японські. Деякі з типів зазнали змін і в них стало більше класифікованих підтипів. Кожен ж з типів класифікації допомагає краще зрозуміти японські фразеологічні одиниці по різним критеріям. Класифікація за культурним кодом дала нам їхнє поверхове розуміння з культурно-етнічного погляду.

3. Був проведений аналіз японських фразеологічних одиниць за характеристикою мовної вмотивованості. Більша їхня частина є вмотивованою, однак існує декілька шарів лексики, лексеми з яких не можуть бути вмотивованими у фразеологічних одиницях та перекладеними на інші мови, адже ці конкретні поняття є характерними тільки для японців. За допомогою цього був зроблений висновок, що японська та українська мова не є взаємноеквівалентними. Мови, культури та історії занадто різні.

4. В практичній частині нашої роботи нами було досліджено фразеологічні одиниці японської мови в контексті, тобто на прикладі художньої літератури, ЗМІ та розмовної мови. Ми проаналізували варіанти перекладу і при можливості добирали аналоги та еквіваленти в українській мові або підбирали варіанти перекладу, спираючись на контекст речень та використовуючи інформацію зі словників.

Ми виявили, що фразеологічні одиниці крім того, що відображають деякі стереотипи щодо японців, можуть ще й формувати їх. Люди з дитинства починають сприймати навколишній світ на основі мови, в якій проявляються характерні національні риси. Японська фразеологія показує особливості свідомості, поведінки та темпераменту японців.

Велика кількість японських фразеологічних одиниць мають у своєму складі такі слова, за допомогою яких неможливо зрозуміти значення усього виразу. Після їх ретельного аналізу ми зрозуміли, що існує багато аналогів та еквівалентів в українській мові, однак кількість таких, у котрих вони відсутні все ж більша.

Японські фразеологічні одиниці можна умовно поділити на вирази з нейтральним значенням та яскраво вираженим. Один і той самий вираз у різних контекстах та ситуаціях може набувати як позитивного, так і негативного значення.

Підсумовуючи, вивчення та розуміння фразеологічних одиниць має важливе значення для ефективного спілкування, культурних знань, володіння мовою та емоційного вираження. Вони є невід'ємною частиною повсякденного використання мови, і вони дають цінну інформацію про звичаї, вірування та цінності суспільства. Крім того, використання фразеологічних виразів демонструє високий рівень володіння мовою та може зробити розмови більш живими, цікавими та привабливими. Тому люди, які хочуть покращити свої мовні навички та розширити свої культурні знання, повинні докласти зусиль, щоб вивчити та зрозуміти фразеологічні одиниці.

Перспективою проведеного дослідження у даній роботі є подальше вивчення культурних, лексичних та семантичних особливостей фразеологічних одиниць, адже мова змінюється і змінюються її фразеологічні одиниці. Завжди будуть існувати аспекти, варті або більш широкого вивчення, або вивчення з нуля.

АНОТАЦІЯ「要約」

成句は日本語の重要な部分だ。成句を知っていると、言語をわかりやすくなる。言語を豊かにし、より美しく芸術的にする。しかし、たくさん言語や文化や民族的など理由があるだから、わかることは非常に困難だ。あらゆる困難にも変わらず、日本語の成句は勉強する価値がある。

この研究のテーマは日本語の成句とその文化的及び民族的意味だ。

この研究の主題は成句、その意味論とその特徴、日本人によるそれらの使用領域、関連性と普及率だ。

この研究の性質は探索的だ。

この研究の目的は日本語成句論の独自の特徴についての理解を深め、さまざまな文脈におけるし、さまざまな成句の意味と使用法を分析し、日本語成句論の構造と言語的特徴を理解することだ。

この論文では、日本語のせいくろんの主な概念と成句の分類のタイプを定義した。異なる文脈における成句の使用を分析した。成句をウクライナ語に翻訳し、可能であれば類推又は同等のものを選択した。

このトピックはさらに研究する価値があるので、これは私のささやかな貢献だ。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Sylviane Granger, Fanny Meunier (2008). *Phraseology: An interdisciplinary perspective*. Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко (2007). *Фразеологія сучасної української мови*. Київ: Знання.

Tae Kim (2014). *A guide to Japanese grammar: A Japanese approach to learning Japanese grammar*. Scotts Valley: CreateSpace Independent Publishing Platform.

William de Lange, Hiromi Miyagi-Lusthaus (2006). *A dictionary of Japanese idioms*. University of Virginia: Floating World Editions.

Shuichi Kato, Don Sanderson (1997). *A history of Japanese literature from the Manyoshu to modern times*. Milton Park: Routledge.

Bjarke Frellesvig (2010). *A history of the Japanese language*. University of Cambridge: Cambridge University Press.

David Galef, Jun Hashimoto, Edward G. Seidensticker (2012). *Japanese proverbs: wit and wisdom: 200 classic japanese sayings and expressions in English and Japanese text*. Clarendon: Tuttle Publishing.

Michael Dylan Foster, Shinonome Kijin (2015). *The book of Yokai: mysterious creatures of Japanese folklore*. Barkele: University of California Press.

Liza Dalby (2001). *Kimono: Fashioning culture*. Washington: University of Washington Press.

Селіванова О. О. (2006). *Сучасна лінгвістика: Термінологічна енциклопедія*. Полтава: Довкілля-К.

Harald Clahsen, Andrew Spencer, Andrew Radford, Martin Atkinson & David Britain (2018). *Linguistics: An introduction* (2nd ed.). University of Cambridge: Cambridge University Press.

Daniel Crump Buchanan (1973). *Japanese proverbs and sayings*. University of Oklahoma: University of Oklahoma Press.

Kanji dictionary for foreigners learning Japanese 2500 N5 to N1 (2019). Tokyo: natsume.

Hiroko Fukuda (2012). *Jazz up your Japanese with onomatopoeia: For all levels*. Tokyo: Kodansha International.